

O b s a h

Hlava první

Počátky české literatury pod panstvím latiny

1. *Stopy staropohanské: bájeslovné trosky; pověsti národní. Křesťanství východní a západní: jejich styk a spor; zánik byzantské kultury u nás a vítězství osvěty římské. Panonská legenda o sv. Václavu. Píseň sv. vojtěšská. Zlomky hlaholské. Evangelium Sázavské. Listiny zakládací. . . .* 1—7
2. *První kronikáři: Kosmas a jeho pokračovatelé. Glosy: Nekrolog podlažický; Mater verborum; Túlec sv. Bonaventury; zápisník Alberta Bohema; přípisky sv. jiršské; Cisiojan. Žaltáře. Písně duchovní: sv. václavská a j.* 7—12

Hlava druhá

Rytířská romantika a reakce satiricko-didaktická

1. *Nový literární vkus. Mezinárodní styky v křižáckých válkách a styky s východem. Německá poesie v Čechách. Legendy a duchovní romány: Pasionál; zlomky legendové skupiny nejstarší (o Panně Marii, o umučení Páně, o dvanácti apoštolích, o seslání sv. Ducha, o Pilátovi, o Jidášovi atd.); legenda o sv. Kateřině, sv. Dorotě, o desíti tisících rytířů a j.; o sv. Prokopu, o Ježíšově mládí; život Adamův, Josef Egyptský, Asenet, Barlaam a Josafat.* 13—19
2. *Rytířský epos a román. Alexandreis veršem i prosou; Historie trojanská; Apollon, král tyrský, Štilfríd a Bruncvík, Růžová zahrada, Laurin, Arnošt. Tristram, Tandariuš. Písně lyrické. . . .* 20—26

3. *Didaktika, satira, alegorie. Reakce proti cizotě. Dalimil. Kniha rožmberská. Kulturní a literární vlivy Karla IV. Literatura právnická jeho doby: Majestas Carolina, Řád práva zemského, Řád korunování krále českého. Kronikáři: kanovník František, Beneš Krabice z Weitmile, Marignola, Přibík Pulkava z Radenína. Karlova autobiografie. Slovníky: oba Bohemáře, slovník Prešpurský a Rajhradský, Nomenclator, slovník Klementinský, Mammotrekty, Sequentionarius. Písemnictví bohoslovné: Karlova legenda o sv. Václavu a kázání; Život Krista Pána; sborníky: Rukopis Hradecký, Sebrání legend a písní, Modlitby. Církevní zpěv, nové písně kostelní. Středověké drama: velikonoční „slavnosti“, velikonoční hry, hry „pašijové“; Mastičkář, O Kristově zmrtvýchvstání, zlomek Drkolenský; Pláče P. Marie. Catonova Disticha moralia, Desatero příkázání božích, Satiry o řemeslnících, Gesta Romanorum, Svár vody s vínem. Podkoní a žák, latinskočeská poesie vagantská, Spor duše s tělem, Tkadleček. Zvířecká báj, bajky a sněmy zvířat; Ezop; Smil Flaška z Pardubic a jeho Nová Rada. Ondřej z Dubé a jeho Výklad na právo země české.* 26—46
4. *Předchůdcové Štítného: Konrád Waldhauser, Milíč z Kroměříže, Matěj z Janova. Mystická literatura předštítnenská: List s nebe seslaný; Alberta Velikého Ráj duše, Bonaventurův Požár lásky, bosák David atd. — Tóma z Štítného: život; spisy původní: Knížky šestery o obecných věcech křesťanských, Řeči besední, Řeči nedělní a sváteční; překlady ze sv. Augustina, bosáka Davida, Zjevení sv. Brigitty; jeho názor a ráz i postavení v českém písemnictví.* 46—60

Hlava třetí

Husitství, humanismus, bratrství

1. *Vrchol vnější moci církevní, plenitudo potestatis: Augustinus Triumphus, Alvaro Pelayo. Vnitřní úpadek: Opravná reakce západoevropská v sektách i na universitách. Petr Valdo, Valdenští v Čechách. Protipapežská polemika university pařížské: Aegidius z Říma, Jan z Paříže, Michal z Ceseny, Marsiglio z Padovy, Vilém Occam, Petr*

d' Ailli, Jindřich z Langensteinu; Matěj z Janova. Polemika university oxfordské: Jan Wiclif. Polemika university pražské: Jeronym, Hus. . . .

61—77

2. *Husova studia, působení universitní, kazatelství v kapli Betlemské, duchovní řeči synodální. De sanguine Christi a De corpore Christi in sacramento altaris, 1401. Arcibiskupovo nepřátelství a přízeň královská, dekret Kutnohorský 1409. Orthographia bohemica, písně církevní; první české traktáty, zejména O brání odmrťi a Výklad písniček Šalomounových. Píseň o Pravdě. Současné opravné hnutí na západě: Jan Gerson, Mikuláš de Clémanges, Ondřej z Randufu. Dětrich z Nieheimu. Spálení knih Wiclifových v Praze a Husova obrana; klatba církevní. Bible šafhausská. Dcerka, Výklady víry, desatera, páteře. Nová klatba; odchod z Prahy. Pobyt na Kozím hrádku a na Krakovci: O šesti bludích; De ecclesia, O svatokupectví, Postilla, Knížky proti knězi kuchmistrovi. Hus na všeobecném církevním sněmu v Kostnici: listy, psané ze žaláře, trojí výslech a hájení, odsouzení a upálení. Poměr Husův k Wiclifovi; význam jeho v literatuře české.*

77—106

3. *Účinek soudu kostnického v národě. Jeronym Pražský. Hnutí husitské. Chiliasmus. Praha a Tábor, seskupení stran. Popěvky satirické a polemika veršem, husitská i katolická. Čtyři pražské artikule. Kališníci horliví: Jakúbek ze Stříbra, Petr Payne, Davřinec z Březové. Kališníci mírní: Křišťan z Prachatic, Prokop z Plzně, Petr z Mladenovic, Šimon z Tišnova, Jan z Příbramě. Sirotci: Němec, Jan Želivský, Vilém, Žižka. Táboři krajní: Martin Húska, Petr Kániš; Adamité: Jan Čapek, Václav Koranda starší, Zikmund Řepanský; Táboři vlastní: Mikuláš z Pelhřimova, Jan Němec z Žatce. Prokop Holý. Rozvoj hnutí husitského v Čechách, v Polsku, na Slovensku, v Němcích.*

106—150

4. *Husitská teorie a praxe: úspěchy národní, výsledky náboženské a sociální. Protihusitská reakce Petra Chelčického. Styky a snahy Chelčického reformátora v Praze a návrat na venek. Replika proti Mikuláši z Pelhřimova, O trojím lidu řeč; Postilla a její vztah k wiclifismu i valdenství, traktáty jí příbuzné; Siet viery a traktáty jí blízké; Replika proti Rokycanovi a traktáty i listy*

s ní souvisící; O rotách českých spis ztracený. Rokycana a jeho Postilla. Chelčický a Rokycana zakladatelé Jednoty českých bratří. Chelčický myslitel a spisovatel. 150—185

5. *Reakce římská. Vlása Jiříka Poděbradského. Literární strana státní: Ctibor Tovačovský z Cimburka a jeho Hádání Pravdy a Lži i Kniha tovačovská, Václav Koranda mladší, Miřínský, Rokycana. Strana katolická: Zidek, Hilarius Litoměřický, Jošt z Rožmberka a j. Bible. Oživené snahy odborné: dějepisné, lékařské, přírodní a j. Cestopisy. Obnovená stará romantika a didaktika, přepisování skladeb starších; Májový sen; Rada zvířat. Verše historické. Zbytky drobné lyriky lidové i umělé.* 186—267

6. *Humanismus a bratrství. Renaissance italská; Petrarca a jeho epochální význam. Počátky humanismu v Čechách za Karla IV. a za Zikmunda i Jiřího; Eneáš Silvius a jeho druhové; Jan z Rabšteina ml. a jeho Dialog. Květ humanismu za Jagielovců: Bohuslav Hasišteinský z Lobkovic, jeho život a spisy. Počátky Českých bratří; Rokycana, br. Řehoř Krajčí, první osada kunwaldská, pronásledování za Jiřího, Řehořovy obrany; Řehoř organisátor Jednoty bratrské. Mravní stanovisko Řehořova Bratrství a Bohuslavova humanismu.* 267—290

7. *Viktorin Korneil ze Všehrd, zakladatel humanismu českého; jeho překlady; Knihy devatery. Jan Šlechta ze Všehrd. Styky s cizími humanisty. Řehoř Hrubý z Jelení a syn jeho Zikmund. Václav Písecký. Mikuláš Konáč z Hodíšťkova a činnost jeho překladatelská a vydavatelská; Hořekování Spravedlivosti; Judyth.* 290—327

8. *Luther a Čechové, vliv jeho nauky u nás. Přívrženci luterství: bratr Matěj Paustenník; Burian Sobek z Kornic, Jan Miruše, Mikuláš Černobýl, Pavel Severin z Kapí Hory; Bartoš Písař. Protivníci nových proudů: bosák Jan Vodňanský; Bohuslav Bilejovský a Martin Kuthen ze Šprinsberka; br. Lukáš Pražský. Br. Johannes Augusta a br. Jakub Bilek.* 328—360

9. *Jan Blahoslav. O původu Jednoty a řádu v ní. Blahoslavova posláni diplomatická. Flacius Illy-*

- ricus. Kancionál Šamotulský. Překlad Nového zákona. Filippika proti misomusům. Spisky o poměru Jednoty k luteránům. Grammatika česká a Příklad k ní. Musica. Ctnosti kazatelů, Vady kazatelů. 360—382*
10. *Nová latinská škola humanistická: mecenáš Jan starší Hodějovský z Hodějova, Matouš Kolín a jeho družina. Humanisté čeští: Sixt z Ottersdorfa, Zikmund z Puchova, Pavel Vorličný, m. Brikcí z Licka, dr. Tadeáš Hájek z Hájku a jeho předchůdcové m. Jan Černý a m. Mikuláš Šúd z Semanína. 382—403*
11. *Protiváha humanistické učenosti v stilistech prostonárodních. Jan Češka, Jan Popel z Lobkovic, Oldřich Prefát z Vlkanova. Václav Hájek z Libočan a Tomáš Bavorovský, počátky katolické literární reakce předjesuitské. Davřinec Leander Rvačovský z Rvačova. 403—420*